

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

1. Az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdeke:

- **Adatkezelés érdeke:**
A MOL LIMO carsharing szolgáltatás igénybevételére létrejövő egyedi személygépjármű bérleti szerződéssel kapcsolatos jogi igényérvényesítés.
- **Az érdek jogszerűségének igazolása:**
A szerződéssel kapcsolatosan felmerülő jogi igények érvényesíthetősége egyértelműen jogszerű, hiszen a polgári jog szabályai éppen ezért biztosítják a szerződő felek számára a szerződés jogi úton történő kikényszeríthetőségét valamint a szerződéssel kapcsolatosan felmerülő jogi igények érvényesíthetőségét.
- **A jogos érdek megfelelően konkrét:**
A jogos érdek megfelelően konkrét, hiszen pontosan meghatározza, hogy az adatkezelő mely szerződéssel kapcsolatos jogi igényérvényesítés érdekében kívánja kezelni az adatokat. Ezzel az adatkezelő elkerüli a túl általános megfogalmazást. További fogalmi szűkítés azonban nem megvalósítható, tekintettel a lehetséges jogi igények sokszínűségére.
- **A jogos érdek valódi és aktuális:**
A jogos érdek valódi, hiszen az adatkezelő tevékenysége magában foglalja az adott szolgáltatás nyújtását, amelyre a bérleti szerződés létrejön. Egy szerződés megkötésével, annak megsértésével pedig valódi jogok és kötelezettségek keletkeznek, ezzel azok bizonyítása, kikényszeríthetősége iránti igény is valóságos. Maga a jog az elévülési időhöz köti az igény érvényesíthetőségét, ezért a fentebb meghatározott érdek addig mindenféleképpen fennáll, amíg az igény bíróságon való érvényesíthetőségének reális esélye van. Éppen ezért az adatkezelés idejének elévüléshez történő kötése biztosítja annak aktualitását is.
- **Adatkezeléshez fűződő harmadik személy, társadalom érdeke:**
Az adatkezeléshez harmadik személynek vagy a társadalom egy részének érdeke általában nem fűződik.

A fentiek alapján a jogos érdek fennáll, így a továbbiakban vizsgálható a szükségesség kérdése.

2. Az adatkezelés szükségessége

- **Annak egyértelmű és világos bemutatása, hogy az adatkezelés az érdek eléréséhez feltétlenül szükséges és alkalmas:**
A szerződéssel kapcsolatosan keletkezett igények érvényesítésének létfeltétele a kezelt személyes adatok elévülési időben történő megőrzése. Ezen adatok nemhogy alkalmasak a szerződéssel kapcsolatosan keletkezett igények érvényesítéséhez, viták eldöntéséhez, de nélkülözhetetlen is, hiszen azok nélkül sem a szerződés kikényszerítése, sem a jogi lépések megtétele, sem a bizonyítás nem lenne lehetséges. Például egy keresetlevél beadása az ügyfél neve és lakcíme nélkül nem tényleges lehetőség, hiszen azt a bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasítaná. Az érintett kapcsolattartási adatai a szerződés teljesítésének kikényszeríthetőségét segítik elő, hiszen egy esetleges nem teljesítés esetén, egy felelős szerződő félnek először az ügyfelet kell megpróbálnia teljesítésre bírni és csak azt követően tehet további jogi lépések.

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

Minden egyéb, a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges személyes adatok megőrzése azért szükséges, mert azok azonosítják az ügyfelet és a szolgáltatás igénybevétele során tanúsított magatartását. Ezek pedig a jogi igényérvényesítés során kulcsfontosságúak a bizonyításhoz, hiszen azok hiányában például nem lenne bizonyítható az ügyfélnek, a szolgáltatás igénybevétele során tanúsított magatartása, az ügyfél járművezetéshez szükséges jogosultsága, vagy a járművezetői jogosultság adatkezelő általi ellenőrzése. Mindezek alapján minden egyes kezelt adat vonatkozásában megállapítható a szükségesség és alkalmasság az érdek eléréséhez.

- **Annak vizsgálata, hogy rendelkezésre állnak-e alternatív, az egyén szempontjából kevésbé korlátozó megoldások, mellyel az érdek elérhető:**

Tekintettel arra, hogy a szerződésben található személyes adatok csupán azon adatok körére korlátozódnak, amelyek feltétlenül szükségesek a szerződés teljesítéséhez, valamint a szerződéssel kapcsolatosan felmerülő jogi igények érvényesíthetőségéhez, az adatkezelő számára nincs más alternatív, kevésbé korlátozó eszköz a szerződéssel kapcsolatos jogi igényeinek érvényesíthetősége érdekében. Az anonimizálás lehetetlenné tenné annak megállapítását, hogy ki kötötte meg az adott szerződést. A személyes adatok körének csökkentése, azaz némelyikének törlése pedig szintén vagy a fél azonosítását lehetetlenítené el, vagy éppen az igényérvényesítés tartalmát üresítené ki, a teljesítés kikényszeríthetőségének valamint az eljárás megindításának megghiúsításával és a bizonyítás ellehetetlenítésével. A személygépjármű helymeghatározási (GPS) adatainak valamint a jogosítvány adatainak kezelése szintén a jogi igényérvényesítés tényleges lehetőségét szolgálja, hiszen ha ezekkel kapcsolatosan merül fel jogvita, az erre vonatkozó adatok nélkülözhetetlenek lesznek a bizonyításhoz.

Mindezek alapján az adatkezelés szükségessége is fennáll, ezzel a továbbiakban vizsgálható az arányosság szempontrendszer.

3. Az érdekek arányosságának mérlegelése

3.1. Érdekek természetének vizsgálata

- **Az adatkezelő jogos érdekének természete:**

Az adatkezelés a szerződéssel kapcsolatosan felmerülő jogi igények érvényesíthetősége érdekében valósítja meg az adatkezelést. Bár a jog nem írja kifejezetten elő ezt a konkrét adatkezelést, mégis a felek között, vagy egy peres eljárás során az adatok mindegyike létfontosságú lehet. Következésképpen az adott adatkezelés egy, a jog által megkövetelt illetőleg elfogadott magatartás teljesíthetősége érdekében indokolt, így egyéb legitim érdekek tekinthető.

- **Az adatkezelő jogos érdekének jellege:**

Az adatkezelő jogos érdeke kettős jellegű. Egyrészt bizonytalan a tekintetben, hogy a szerződéssel kapcsolatosan keletkezik-e érvényesíteni kívánt igény, másrészt a tekintetben nyomós és kényszerítő jellegű, hogy amennyiben ez megvalósul, úgy az adatkezelés hiányában az adatkezelő olyan létfontosságú jogosultságtól esik el, mint a bírósághoz való fordulás joga valamint bizonyítási kötelezettségét sem tudja egy peres eljárásban teljesíteni. Továbbá egy egyszerű szerződésszegéssel szemben sem fogja tudni a szerződés teljesítését követelni.

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

- **Az érintett érdeke:**

Az adatkezelés az érintett információs önrendelkezéshez való jogát érinti, amely végső soron az emberi méltósághoz való alapvető emberi jogból levezetett jogosultság. Az emberi méltósághoz való jog azonban az élethez való joggal együtt élvez abszolút, azaz korlátozhatatlan védelmet. Emellett az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján az emberi méltóságból levezetett egyes jogosultságok, úgymint jelen esetben az önrendelkezéshez való jog, annak személyes adatokkal való rendelkezésének aspektusa szükséges és arányos módon korlátozható.

- **Az adatok jellege:**

Az adatkezelés nem terjed ki a GDPR 9. cikkében meghatározott személyes adatok különleges kategóriájának egyikére sem, így különösen nem tartalmaz faji, etnikai származásra, politikai véleményre, vallási, világnézeti meggyőződésre, szakszervezeti tagságra utaló személyes adatokat, genetikai, biometrikus, egészségügyi adatokat, szexuális életre, szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatokat. Azonban a tartózkodási helyre vonatkozó adat érintheti érzékenyen az egyént, így az tekinthető szenzitív adatnak. Az érzékenységi faktort azonban mérsékli, hogy az csak a járművel történő mozgás adatait jelenti és az is csak a szolgáltatás igénybevétele során kerül rögzítésre.

3.2. Adatkezelés hatásainak vizsgálata

- **Az érintett számára az adatkezeléssel járó kedvező és kedvezőtlen hatások:**

Amíg az érintett és az adatkezelő között fennáll a jogviszony, addig az érintett számára az adatkezelés kifejezetten pozitív hatással jár, hiszen annak köszönhetően az adatkezelő olyan szolgáltatást képes nyújtani számára, amely az ő érdekében áll, az ő helyzetét teszi könnyebbé. Az adatkezelés ekkor alapvetően nincs negatív hatással az érintettre, bár a jármű GPS adatainak rögzítése érintheti érzékenyen az egyént. A szerződés megszűnését követően, az is elképzelhető, hogy az érintett nem fogadja szívesen a további adatkezelést. Az érintett eme negatív érzései azonban nagy valószínűséggel nem érik el a kiszolgáltatottság, megfigyeltség érzését, hiszen az adatkezelés nem avatkozik oly mértékben az egyén privát szférájába, hogy ez megvalósulhasson. Ez alapján az adatkezelés nem valósít meg intruzív beavatkozást sem az egyén, sem annak jogai vonatkozásában.

- **Érintett helyzete:**

Az érintett tekinthető sérülékeny csoport tagjának, hiszen az adatkezelő szolgáltatását veszi igénybe, így fogyasztónak tekintendő.

- **Adatkezelő helyzete:**

A MOL Nyrt. a MOL-csoport tagja, mely 25 ezer munkavállalóval 30 országban tevékenykedik, székhelye Budapest. A MOL-csoport az egyik legnagyobb vállalatcsoport Közép-Kelet Európában. Ez alapján az adatkezelő vonatkozásában jelentős gazdasági erő állapítható meg, így előnyösebb pozícióban van az érintetthez képest.

- **Az érintett és az adatkezelő kapcsolata:**

Az adatkezelő és az érintett között bérleti jogviszony áll fenn, amely jellemzően időszakosan valósul meg. Így az érintett és az adatkezelő között tényleges kapcsolat áll fenn. Az adatkezelés azonban olyan esetekre is kiterjed, amikor a szerződéses jogviszony megszűnik, így ekkor az érintett és az adatkezelő között már nincs jogviszony.

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

- **Az adatkezelés hatása az érintettre, az adatkezelővel való kapcsolata fényében:**

Amikor az érintett és az adatkezelő között szerződéses jogviszony áll fenn, az érintett szempontjából nem valószínű, hogy kifogásolható az adatkezelés megvalósítása, hiszen mindegyik adat nélkülözhetetlen a szolgáltatás nyújtásához és annak igénybevételéhez. E körben az adatkezelő nem érvényesít erőfölényt az érintettel szemben, nem sodorja kiszolgáltatott helyzetbe. Azon adatkezelés vonatkozásában, amikor az érintett és az adatkezelő közti szerződéses kapcsolat már megszűnt, az érintett szempontjából nehezményezhető az adatkezelés megvalósítása, az azonban nem okoz a jogaiba való intruzív beavatkozást vagy sérelmet.
- **Az érintett ésszerű elvárásai:**

Az érintett ésszerű elvárásai keretében a szerződés megkötésének időpontjában és azzal összefüggésben számolhat és számolnia kell, hogy a szolgáltatás nyújtásához és igénybe vételéhez szükséges adatokat a szolgáltatás működtetésének ideigleg megőrzi az adatkezelő. Ami a szerződés megszűnése utáni adatkezelést illeti, az érintett szintén számolhat ésszerű elvárásai keretén belül az adatok elévülésig történő megőrzésére, esetleges jogi igényérvényesítés érdekében történő felhasználásra, tekintettel az adatkezelővel megvalósuló korábbi szerződéses jogviszonyára. Különösen igaz jelen esetre, hiszen az adatkezelő az ÁSZF-ben erről tájékoztatja az érintettet.
- **Az adatkezelés módja:**

Az adatkezelés - az adatminimalizálás és célhoz kötöttség elvét megvalósítva – csupán azon adatok körére vonatkozik, amelyek feltétlenül szükségesek a szerződés kötéséhez és így az azzal kapcsolatos bizonyításhoz. Emellett a személyes adatok kezelése a tároláson és a bizonyításhoz történő felhasználáson kívül más adatkezelésre nem terjed ki, így az adatkezelő az érintett személyes adatait különösen nem veti össze más adatokkal. Továbbá azokat az adatkezelő nem hozza nyilvánosságra, megismerhetőségüket szigorúan azon munkavállalók számára teszi lehetővé, akiknek munkájuk elvégzéséhez a személyes adatkora van szükségük. Például jogi lépések megtételének szükségessége esetén a jogi képviselő (jogtanácsos). Ezzel az adatkezelés hatásai teljes mértékben előreláthatóak és kiszámíthatóak. Mindezek mellett a jogviszony megszűnését követően a személyes adatok archiválásra kerülnek, ezzel egy további védelmet nyújtva.
- **Az érintett tájékoztatása az adatkezelésről:**

Az érintett már a szerződés megkötésekor teljes körű, világos és közérthető tájékoztatást kap a szolgáltatás igénybe vétele során valamint a szerződés megszűnését követően kezelt személyes adatok köréről, az adatkezelés jogalapjáról, módjáról, idejéről, adatkezeléssel kapcsolatos jogairól valamint arról, hogy a kezelt adatokat kik ismerhetik meg az adatkezelőnél.

3.3. Egyéb biztonsági intézkedések

- **Adatok korlátozott ideig történő megtartása:**

Az adatkezelő a célhoz kötöttség elvét megvalósítva csupán addig kezeli az érintett személyes adatait, amíg arra az igényérvényesítés érdekében szükség van. Így a szerződés megszűnését követő 5 éves elévülési idő lejártát követően nem kezeli tovább a személyes adatokat. Emellett az adatkezelő a kezelt – az ÁSZF 23. oldalán található, a) pontban meghatározott – adatokat a felhasználói fióknak az érintett kérésére való törlését követő 7 nap után és a személygépjármű helymeghatározási (GPS) adatait az adott egyedi bérleti szerződés befejezésének időpontjától számított 7 nap után archiválja.

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

- **Az adatokhoz való hozzáférés korlátozása:** Az érintett személyes adatok megismerhetősége szigorúan azon munkavállalók számára lehetséges, akiknek munkájuk elvégzéséhez a személyes adatokra van szükségük. Például jogi lépések megtételének szükségessége esetén a jogi képviselő. Ebből adódóan az adatokhoz hozzáférés a lehetséges mértékig korlátozott.
- **Egyéb biztonsági intézkedések:** Az adatkezelő az adatokat az adatkezelés kockázatával arányos intézkedésekkel védi különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetlenné válás ellen. Ennek keretében a személyes adatokat jelszóval védett és/vagy titkosított adatbázisban tárolja. Az adatkezelő a kockázattal arányos védelem keretében tűzfalakkal, antivírus programokkal, titkosító mechanizmusokkal, tartalomszűréssel és egyéb technikai- valamint folyamat-megoldásokkal védi. Az adatvédelmi incidenseket, folyamatosan monitorozza.

4. Az érdekmérlegelés eredménye és annak dokumentálása

Jogos érdek fennáll

A szerződéssel kapcsolatosan fellépő bármilyen vita, kérdés esetén létfontosságú szerepe van a bizonyíthatóság érdekében a szerződés megkötéséhez szükséges és a szolgáltatás igénybevétele során keletkezett személyes adatok kezelésének, megőrzésének, legyen arra bírósági eljárásban vagy azon kívül szükség. Egy peres eljárásban a jog által kifejezetten megkívánt magatartás a tények bizonyítása, valamint a jog által elismer magatartás az igényérvényesítés, értelemszerűen ezért biztosít arra lehetőséget, így az adatkezelő érdeke jogszerű. A fentiek alapján az is megállapítható, hogy kellően meghatározott, valódi és aktuális, ezért a szükségesség további vizsgálata megalapozott.

Az adatkezelés szükséges

A szerződéssel kapcsolatosan keletkezett igények érvényesítésének létfeltétele a kezelt személyes adatok elévülési időben történő megőrzése. Ezen adatok nemhogy alkalmasak a szerződéssel kapcsolatosan keletkezett igények érvényesítéséhez, de nélkülözhetetlenek is, hiszen azok nélkül sem a szerződés kikényszerítése, sem a jogi lépések megtétele, sem a bizonyítás nem lenne lehetséges. Példa erre a keresetlevél beadásához szükséges adatok, vagy az érintett kapcsolattartási adatai, amelyek a szerződés teljesítésének kikényszeríthetőségét segítik elő, hiszen először az ügyfelet kell megpróbálni teljesítésre bírni és csak azt követően tehetőek további jogi lépések. Minden egyéb, a szolgáltatás igénybeviteléhez szükséges személyes adatok megőrzése azért szükséges, mert azok azonosítják az ügyfelet és a szolgáltatás igénybevétele során tanúsított magatartását. Ezek pedig kulcsfontosságúak a tényleges igényérvényesítéshez szükséges bizonyításhoz, hiszen azok hiányában nem lenne bizonyítható az ügyfél szolgáltatás igénybevétele során tanúsított magatartása vagy a járművezetéshez szükséges jogosultságának, és annak adatkezelő általi ellenőrzésének igazolása. Mindezek alapján minden egyes kezelt adat vonatkozásában megállapítható a szükségesség és alkalmasság az érdek eléréséhez. Tekintettel arra, hogy a szerződésben található személyes adatok csupán azon adatok körére korlátozódnak, amelyek feltétlenül szükségesek a szerződés teljesítéséhez, valamint a szerződéssel kapcsolatosan felmerülő jogi igények érvényesíthetőségéhez az adatkezelő számára nincs más alternatív, kevésbé korlátozó eszköz a szerződéssel kapcsolatos jogi igényeinek érvényesíthetősége érdekében.

Az anonimizálás lehetetlenné tenné annak megállapítását, hogy ki kötötte meg az adott szerződést. A személyes adatok körének csökkentése, azaz némelyikének törlése pedig szintén

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

vagy a fél azonosítását lehetetlenítené el, vagy éppen az igényérvényesítés tartalmát üresítené ki, a teljesítés kikényszeríthetőségének valamint az eljárás megindításának megghiúsításával és a bizonyítás ellehetetlenítésével. A személygépjármű helymeghatározási (GPS) adatainak valamint a jogosítvány adatainak kezelése szintén a jogi igényérvényesítés tényleges lehetőségét szolgálja, hiszen ha ezekkel kapcsolatosan merül fel jogvita, az erre vonatkozó adatok nélkülözhetetlenek lesznek a bizonyításhoz. Mindezek alapján a szükségesség követelménye is teljesül, így az arányosság körülményeinek vizsgálata megalapozott.

Az adatkezelés arányos korlátozást jelent az érintett vonatkozásában

Érdekek természetének vizsgálata

Az érdekek természetének vonatkozásában elmondható, hogy bár az adatkezelés korlátozza az érintett személyes adataival való önrendelkezéshez való jogát, ez a jog azonban nem jelent abszolút, korlátozhatatlan jogosultságot, így az adatkezelés szükségessége és arányossága esetében az megengedhetőnek minősül. Az adatkezelő oldalán, az érdek természetét illetően egyéb legitim érdek áll fenn, amely az arányosság megítélésakor az alapjog és közérdek érvényesítésénél gyengébb, azonban a kulturálisan vagy társadalmilag elismert érdeknél erősebb érdeknek tekinthető. Az érdek jellege az arányosság mércéjét a megengedhetőség felé billenti a tekintetben, hogy az létfontosságú az igényérvényesítéshez. Az, hogy arra a jövőben biztosan szükség lesz-e, azonban nem állítható teljes bizonyossággal, csupán nagy valószínűséggel. Mindezek alapján az arányosság mércéje egyik irányba se mutat különösebb eltérést. Az adatkezelés megengedhetősége mellett szól azonban, hogy az az adatok különleges kategóriáját nem érinti. Az, hogy az adatkezelés vonatkozik szenzitív adatra is, nem befolyásolja egyik irányba sem az arányosságot, mert az kiegyenlített e tekintetben. Bár érzékeny adat a tartózkodásra vonatkozó információ, viszont az érzékenységi faktort enyhíti, hogy csak a járművel történő mozgás adatai és azok is csak a szolgáltatás igénybevétele során kerülnek rögzítésre. Így az arányosság emiatt nem változik.

Az adatkezelés hatásának vizsgálata

Az adatkezelés érintettre való pozitív és negatív hatások összessége enyhén az adatkezelés megengedhetősége felé billenti az arányosság mércéjét, mert az adatkezelés megvalósításából előny származik az érintett számára. Az, hogy vannak az adatkezelésnek esetleges, enyhe negatív érzelmi hatásai az érintettre, enyhén mozdítja el az arányosság mércéjét az érintett jogainak elsőbbsége felé. Az azonban, hogy az adatkezelés nem eredményez az érintett jogaiba történő intruzív beavatkozást, az adatkezelés megengedhetőségét segíti elő. Az érintett helyzete, miszerint fogyasztóként sérülékeny csoporthoz tartozik, valamint az, hogy az adatkezelő nagy gazdasági erővel bír az adatkezelés ellenében hat. Ezt azonban szinte kiegyensúlyozza, hogy az adatkezelő az adatkezelés vonatkozásában nem valósít meg semmilyen erőfölényt, az adatkezelés nem okoz kiszolgáltatottságot, megfigyeltség érzését, hiszen az nem avatkozik oly mértékben az egyén privát szférájába, hogy ez megvalósulhasson. szintén az adatkezelés mellett szól, hogy a felek között tényleges kapcsolat figyelhető meg. Ezt tovább támogatják azon körülmények is, hogy az érintett ésszerű elvárásai keretében már az adatgyűjtéskor számíthat jelen adatkezelésre, valamint az adatkezelés módjának köszönhetően az adatkezelés hatásai teljes mértékben kiszámíthatóak, így az arányosság mércéje nagymértékben az adatkezelés megengedhetősége felé mozdul el. Szintén a korlátozás arányosságát növeli, hogy az adatkezelő teljes körű, világos és közérthető tájékoztatást nyújt az érintett számára a kezelt személyes adatok köréről, az adatkezelés jogalapjáról, módjáról, idejéről, az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogairól valamint azon személyek köréről, akik a személyes adatokról tudomást szerezhetnek.

Egyéb biztonsági intézkedések

Érdekmérlegelési teszt a jogi igényérvényesítés céljából történő adatkezelésre

Az arányosság mértékét tovább növeli két biztonsági intézkedés is, az adatok korlátozott ideig történő megtartása és az adatokhoz való hozzáférés korlátozása is. Emellett az adatkezelő az adatokat az adatkezelés kockázataival arányos, külön biztonsági intézkedésekkel védi. Ennek keretében a személyes adatokat jelszóval védett és/vagy titkosított adatbázisban tárolja. Továbbá az adatokat tűzfalakkal, antivírus programokkal, titkosító mechanizmusokkal, tartalomszűréssel és egyéb technikai- valamint folyamat-megoldásokkal védi. Az adatvédelmi incidenseket, folyamatosan monitorozza.

Mindezek alapján az érdekmérlegelési teszt végeredményeképpen megállapítható, hogy az érintett joga nem élvez elsőbbséget az adatkezelő jogos érdekével szemben, az adatkezelés szükséges és arányos korlátozást valósít meg az érintett vonatkozásában.